

Un comitè d'experts nord-americans ha demanat que s'estableixin bé els possibles beneficis terapèutics de la marihuana. Però el govern federal no pensa permetre que els metges puguin prescriure la droga com a fàrmac.

Un fàrmac anomenat "Maria"

El setembre de l'any passat els ciutadans de Califòrnia i d'Arizona varen aprovar en referèndum la lliure prescripció de marihuana pels metges. El gener d'enguany el govern federal anunciava el risc que corrien els metges que receptessin marihuana als pacients: podien perdre la llicència i fins i tot ser processats. Entre la voluntat popular i la deci-

ARXIU / RAFA GIL

En el nostre medi, es consumeix marihuana pel procediment de fumar-ne.

El seu ús s'estén a capes socials molt diverses entre els menors de quaranta-cinc anys.

sió federal s'ha situat un comitè de científics, reunit a petició de l'Institut Nacional de la Salut, que ha manifestat la necessitat d'investigar més sobre els possibles efectes terapèutics de la marihuana, que, segons ells, podria ser efectiva en certes condicions.

Sobre l'efectivitat de la marihuana per a pal·liar certs símptomes hi ha molta literatura. Només fa quatre anys que la Universitat de Yale publicava un llibre del psiquiatre Lester Grinspoon titulat: *Marihuana, la medicina oblidada*. Però amb el resultat dels re-

ferèndums, els organismes de lluita contra la droga s'han sentit afectats i molts ciutadans temen que aquest pas no permeti d'anar massa lluny en altres substàncies.

Marihuana és el nom popular del cànem indi o *Cannabis sativa*. Conté més de quatre-cents components, però el més conegut és el delta-9-hidrocannabinol, que provoca eufòria, alteracions sensiti-

efectiva en diversos casos: recuperació de massa muscular en malalts de sida, eliminació de nàusees en malalts de càncer que reben tractament de quimioteràpia, reducció de la pressió intraocular en el glaucoma i en alguns tipus de dolors i d'espasmes musculars.

Aquests efectes deuen ser certs, atès que el govern nord-americà facilita marihuana a vuit persones. Es tracta de concessions especials, com en el cas d'Irvin Rosenfeld, un ciutadà de trenta-tres anys a qui van diagnosticar, quan en tenia deu, un estrany tipus de càncer. Per a eliminar el dolor i la tensió muscular, Rosenfeld fuma cada dia de deu a quinze cigarrets de marihuana, per cortesia del govern federal. Però el que l'administració vol impedir és que la possibilitat de prescripció resti en mans dels metges i pugui arribar a tots els ciutadans.

Els metges partidaris de la legalització controlada expliquen que en el mercat hi ha, des de fa més de deu anys, un fàrmac anomenat dronabinol —de nom comercial Marinol— que conté tetrahidrocannabinol. En aquest cas, diuen que la dosi terapèutica és difícil d'establir i destaquen que ni tan sols és del tot comprovada la seva eficàcia. Fins i tot qualifiquen l'actitud envers la marihuana d'hipòcrita, perquè bé és permès d'administrar als malalts morfina i meperidina. En aquestes substàncies, hi ha un marge molt estret entre les dosis que eliminen símptomes o que provoquen la mort de l'individu, essent així que no hi ha risc de

El govern nord-americà facilita, com una concessió especial, marihuana a vuit persones.

ves i a vegades ansietat. En el nostre medi se'n consumeix pel procediment de fumar-ne i el seu ús s'estén a capes socials molt diverses entre els menors de quaranta-cinc anys.

Al marge dels seus efectes terapèutics, hi ha actituds preses sobre la seva legalització. Així, hi ha qui assenyala que la marihuana provoca dependència psíquica, però no física ni síndrome d'abstinència. Però la polèmica actual ha centrat el debat en els seus efectes mèdics. Així, hi ha qui considera que la marihuana és

ARXIU

morir pel fet de fumar marihuana.

Els detractors addueixen que la marihuana té efectes secundaris a termini mitjà o llarg, com ara el d'afavorir càncer de pulmó, inflamació de la mucosa respiratòria, disminució de l'activitat del sistema immunitari o trastorns de l'aparell reproductor –tals com disminució d'espermatozoides i feminització en els homes i alteració del cicle menstrual en les dones.

Els crítics també consideren que hi ha alternatives a l'ús de marihuana. Així, per recuperar massa muscular els malalts de sida podrien prendre esteroides, per comptes de recórrer a estimulants de la gana com la marihuana. L'administració intravenosa d'un fàrmac anomenat Zofran pot reduir les náusees dels pacients de càncer tractats amb quimioteràpia. Un altre fàrmac anomenat Xalatan (els noms comercials són sempre els dels Estats Units) pot reduir la pressió intraocular sense efectes secundaris. Finalment, hi ha alternatives a la marihuana per al dolor i la tensió muscular.

Per a diversos experts, la marihuana no seria un tractament gaire estès, sinó destinat a casos molt determinats. La conveniència d'administrar marihuana o no, segons aquests investigadors, hauria d'estar en mans dels metges. Però, de moment, la marihuana es troba en situació poc favorable. És classificada, com a droga, en el grup I, que inclou les substàncies potencialment addictives i sense aplicació mèdica.

II, de substàncies potencialment addictives, amb alguns usos mèdics acceptats, però el general Barry McCaffrey, director del l'Oficina Nacional de Control Políac contra la Droga, ja ha manifestat que per ells la marihuana continua essent una substància perillosa.

Per realitzar les proves sobre l'efectivitat real de la marihuana caldria plantejar assaigs, igual que amb qualsevol altra substància susceptible de tenir efectes terapèutics. En aquests casos s'administra la substància en qüestió a un grup i un placebo –substància que no té cap efecte– a un altre. Ni els pacients ni els metges no saben qui rep la substància o el placebo, per evitar tot efecte psicològic o tota subjectivitat, tant en l'evolució dels símptomes com en la interpretació de l'estat de l'individu. En el cas de la marihuana no resulta fàcil trobar una forma d'administrar placebo, donades les característiques de la substància i la forma d'ingestió.

També s'han sentit condemnes molt dures de la política federal a l'ús mèdic de la marihuana. Així, un reconegut especialista, Jerome P. Kassirer, ha manifestat que la política federal de prohibir als metges de receptar marihuana per alleujar el patiment de persones seriosament malaltes és "desenminat, maldestre i inhumà". Kassirer assenyala que en aquest tipus de pacients ni el perill d'addicció ni els possibles efectes a llarg termini no tenen importància. Quant al perill que representaria la seva

distribució, manifesta que el govern es podria convertir en proveïdor únic de la marihuana i així controlar-ne la difusió.

Kassirer conclou dient que caldrà decidir entre "els drets de persones a les portes de la mort i els buròcrates que prenen decisions basant-se més en la ideologia i en la correcció política que no pas en la compassió".

Malgrat la petició de deixar ben establerts els efectes mèdics de la marihuana, es presenta un problema: la planta és tan barata i fàcil de cultivar que la indústria farmacèutica no té gens d'al·licient econòmic per a investigar-hi. Entre aquesta manca d'interès i la política federal, Irvin Rosenfeld i els altres set ciutadans poden ser, durant molt de temps, les úniques persones que tindran permís de fumar marihuana per alleujar el seu estat.

Marihuana (baix) és el nom popular del cànem indi o 'cannabis sativa'. De moment, la marihuana es troba en situació poc favorable. És classificada, com a droga, en el grup I, que inclou les substàncies potencialment addictives i sense aplicació mèdica.

Xavier Duran

ARXIU

